

**Φυτοφάρμακα κατά ανθρώπων! Ένα τεράστιο
πρόβλημα δημόσιας υγείας.**
Γράφει ο Δημήτρης Κωνσταντακόπουλος*

Η αυξανόμενη χρήση φυτοφαρμάκων εξελίσσεται σε κεντρική απειλή για το φυσικό περιβάλλον, επιδρώντας αρνητικά στη γεωργία, τη δημόσια υγεία, την απώλεια ειδών και τη μόλυνση των υδάτων, σύμφωνα με μια νέα έκθεση οργανώσεων που αγωνίζονται για τη διατήρηση του περιβάλλοντος και τον Άτλαντα Φυτοφαρμάκων που παρουσίασε το Δίκτυο Δράσης για τα Φυτοφάρμακα της Γερμανίας. Την έκθεση παρουσίασαν πρόσφατα στο Βερολίνο το Ίδρυμα Heinrich Böll, που συνδέεται με το κόμμα των Πρασίνων, το γερμανικό τμήμα της διεθνούς περιβαντολογικής οργάνωσης Friends of the Earth και η επιθεώρηση Le Monde Diplomatique.

Τους πρώτους που πλήττουν τα φυτοφάρμακα είναι οι ίδιοι οι αγρότες. Υπολογίζεται ότι 385 εκατομμύρια αγρότες σε όλο τον κόσμο παθαίνουν οξεία δηλητηρίαση από φυτοφάρμακα κάθε χρόνο και εξ αυτών 11.000 πεθαίνουν (χωρίς να έχουν μετρηθεί οι αυτοκτονίες που συνδέονται με τα φυτοφάρμακα). Παρόλο που βέβαια ο γράφων δεν συγκεντρώνει στατιστικά στοιχεία, έχω παρατηρήσει εμπειρικά ότι τον τελευταίο μισό αιώνα, ένας πολύ μεγάλος αριθμός κατοίκων σε χωριά της Μεσσηνίας και της Νότιας

Κρήτης που τυχαίνει να γνωρίζω και να επισκέπτομαι συχνά και όπου έγινε συστηματική χρήση και κατάχρηση φυτοφαρμάκων επί δεκαετίες, στην αρχή μάλιστα χωρίς κανένα μέσο προστασίας, έπαθαν καρκίνο και πέθαναν μόλις έφτασαν την ηλικία των 55 ετών ή/και λίγο περισσότερο. Συν τω χρόνω βέβαια, οι αγρότες άρχισαν να παίρνουν κάπως αυξημένα μέτρα προστασίας. Συχνά επίσης διαπίστωσα ότι τα προϊόντα ραντίζονται ακόμα και την προηγούμενη τής πώλησής τους, προφανώς με τραγικά αποτελέσματα στην υγεία των αγοραστών.

Ιδιαίτερα πλήττονται από τη χρήση φυτοφαρμάκων οι εργάτες γης και οι μικροκαλλιεργητές του Νότου (ή του Τρίτου Κόσμου κατά την παλαιότερη ορολογία) της ανθρωπότητας, με 256 εκατομμύρια οξείες δηλητηριάσεις στην Ασία, 116 στην Αφρική και 12.3 στη Λατινική Αμερική. Στην Ευρώπη ο αριθμός είναι πολύ μικρότερος, 1,6 εκατομμύρια. Το πρόβλημα δεν είναι όμως μόνο η οξεία δηλητηρίαση, αλλά η συστηματική έκθεση στα φυτοφάρμακα που προκαλεί χρόνιες ασθένειες. Στον Νότο, χρησιμοποιούνται πολλά επικίνδυνα φυτοφάρμακα, περιλαμβανομένων ορισμένων που είναι απαγορευμένα στην Ευρώπη, πωλούνται ενίοτε σε συσκευασίες χωρίς ετικέτες και οδηγίες, ενώ πολλοί μικροκαλλιεργητές δεν φοράνε προστατευτικές στολές και δεν έχουν πληροφόρηση για τους κινδύνους. Όπως αναφέρει η μελέτη, λιγότερο από το 30% των μικροκαλλιεργητών της Γκάνας φοράνε προστατευτικά γάντια και μάσκες, ενώ στην Αιθιοπία λιγότερο από το 7% γνωρίζουν ότι πρέπει να πλένουν τα χέρια τους μετά τη χρήση φυτοφαρμάκων.

Τα φυτοφάρμακα μεταφέρονται με τον άνεμο εκατοντάδες χιλιόμετρα και ανευρίσκονται σε ποταμούς και επιφανειακά ύδατα. Μπορούν να σκοτώσουν έντομα, πουλιά και υδρόβια ζώα και συχνά ανευρίσκονται σε τροφές και μπορούν να προκαλέσουν καρκίνο.

Γλυφοσάτη, ο αρχάγγελος του καρκίνου.

Το ευρύτερα χρησιμοποιούμενο παγκοσμίως φυτοφάρμακο είναι το ζιζανιοκτόνο γλυφοσάτη, που η Διεθνής Υπηρεσία Έρευνας για τον Καρκίνο (International Agency for Research on Cancer, IARC) το χαρακτήρισε ως

«πιθανώς καρκινογόνο», ενώ μια επιστημονική μετα-μελέτη του Πανεπιστημίου της Washington εντόπισε έναν αυξημένο κίνδυνο κακοήθειας στους λεμφαδένες εξαιτίας της γλυφοσάτης, γνωστής ως μη-Hodgkin λύμφωμα.

Στο πρόβλημα της γλυφοσάτης είναι αφιερωμένο το πρόσφατο βιβλίο της Δρ. Stephanie Seneff «Toxic Legacy, How the Weedkiller Glyphosate is Destroying Our Health and the Environment», από τον εκδοτικό οίκο Chelsea Green Publishing, που προκάλεσε πολύ μεγάλη αίσθηση μεταξύ των κριτικών λόγω της συγκέντρωσης πολλών και συγκλονιστικών στοιχείων για την γλυφοσάτη. Η συγγραφέας παραθέτει και συνδέει μία πληθώρα επιστημονικών ερευνών για το ζιζανιοκτόνο αυτό και υπογραμμίζει ότι, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, δεν υπάρχει κάτοικος στον πλανήτη που να μην εκτίθεται σε αυτό, είτε μέσω του νερού που πίνει, είτε μέσω της τροφής που καταναλώνει. Εξηγεί πως η γλυφοσάτη και τα παράγωγά της, που ανευρίσκονται σε πληθώρα γεωργικών φαρμάκων, κάνουν ζημιά στο DNA, περιλαμβανομένου του καρκινοκατασταλτικού γονιδίου p53 promoter gene, διευκολύνοντας λευχαιμίες και λυμφώματα. «Οποιοσδήποτε έχει διαβάσει την επιστημονική βιβλιογραφία, ακόμα και οι πιο συντηρητικοί ή συμβατικοί γιατροί, καταλαβαίνει ότι η γλυφοσάτη είναι καρκινογόνος», γράφει η συγγραφέας. Κατά την Seneff η γλυφοσάτη είναι πιθανώς η πιο επικίνδυνη χημική ουσία που χρησιμοποιείται καθημερινά σε όλο τον κόσμο, καταστρέφοντας οικοσυστήματα, τροποποιώντας το ανθρώπινο DNA και πυροδοτώντας χρόνιες ασθένειες όπως η νόσος Αλτσχάιμερ, ο αυτισμός, η κοιλιοκάκη, ο διαβήτης, η εγκεφαλίτιδα, η φλεγμονώδης εντερική νόσος, η παχυσαρκία και άλλες.

Τα φυτοφάρμακα έχουν επίσης συνδεθεί με πρόκληση άσθματος, αλλεργιών, παχυσαρκίας και αδеноπαθειών. Σε περιοχές με βαριά ρύπανση από φυτοφάρμακα προκαλούνται επίσης αποβολές και παραμορφώσεις εμβρύων. Μελέτες έχουν επίσης εντοπίσει συσχέτιση της ρύπανσης από τα φυτοφάρμακα με την εμφάνιση νόσου του Πάρκινσον, διαβήτη τύπου II και μερικών μορφών καρκίνου.

Εξάγουμε απαγορευμένα δηλητήρια, τα εισάγουμε και τα τρώμε!

Σύμφωνα με τη μελέτη που αναφέραμε παραπάνω, η Γερμανία είναι μία μείζων δύναμη στην παραγωγή φυτοφαρμάκων και αντιπροσωπεύει το 10% του παγκοσμίου εμπορίου φυτοφαρμάκων, αλλά επίσης παράγει και εξάγει φυτοφάρμακα που είναι απαγορευμένα στην ΕΕ όπως το κυαναμίδιο, το acetochlor και το terpaloxdim, που θεωρούνται από την ΕΕ καρκινογόνα και τοξικά για τις εγκύους (<https://www.panna.org/blog/double-standard-germany-exporting-banned-pesticides>). Εκτός από τις δύο μεγάλες γερμανικές πολυεθνικές, τη Bayer και τη BASF, στο «πάρτι» αυτό συμμετέχουν άλλες δύο πολυεθνικές, οι αμερικανικές Corteva Agriscience και FMC και η ελβετική Syngenta. Οι πέντε αυτές εταιρείες ελέγχουν το 85% της παγκόσμιας παραγωγής φυτοφαρμάκων.

Σύμφωνα με έρευνα της ελβετικής ΜΚΟ Public Eye και της ερευνητικής εφημερίδας της Greenpeace Unearthed, τουλάχιστο το ένα τρίτο του κύκλου εργασιών των εταιρειών αυτών πραγματοποιείται με πωλήσεις «εξαιρετικά επικίνδυνων» για την υγεία και το περιβάλλον φυτοφαρμάκων, που ανήκουν στην κατηγορία HHP (highly hazardous pesticides), και των οποίων η μεν χρήση απαγορεύεται στην Ευρώπη, όχι όμως και η παραγωγή και εξαγωγή.

Βεβαίως αυτό σημαίνει ότι τελικά και οι Ευρωπαίοι τρώμε τα απαγορευμένα φυτοφάρμακα τρώγοντας τις εισαγόμενες τροφές για την παραγωγή των οποίων έχουν χρησιμοποιηθεί. Όπως ο Oliver Tickell του Green Economic Institute, η Βραζιλία για παράδειγμα, ως ένας από τους μεγαλύτερους παραγωγούς σόγιας στον κόσμο παράγει μια πολύ σημαντική ποσότητα των ζωοτροφών για τις αγελάδες και άλλα εκτρεφόμενα ζώα, που στη συνέχεια τρώνε οι Ευρωπαίοι καταναλωτές, χωρίς να τους περνάει από το μυαλό ότι μαζί με την ωραία μπριζολίτσα τους τρώνε και εξαιρετικά τοξικά φυτοφάρμακα που απαγορεύονται μεν στην ΕΕ, κατασκευάζονται όμως εδώ και εν συνεχεία εξάγονται και επανεισάγονται στις ζωοτροφές.

Βραζιλία: Η λαιλαπα του Μπολσονάρου.

Επί κυβερνήσεως Μπολσονάρου, οι ήδη χαλαροί κανονισμοί της Βραζιλίας, που είναι από τους μεγαλύτερους εξαγωγείς τροφίμων παγκοσμίως, χαλάρωσαν ακόμα περισσότερο. Το 2019, η ANVISA, η υπηρεσία που

ρυθμίζει τα θέματα δημόσιας υγείας, χαλάρωσε τους κανονισμούς κατά τρόπο που για να χαρακτηριστεί ένα φυτοφάρμακο ως εξαιρετικά τοξικό πρέπει να μπορεί να σκοτώσει άνθρωπο, προκαλώντας κύμα διαμαρτυριών. Ταυτόχρονα, η κυβέρνηση της Βραζιλίας ενέκρινε τη χρήση εκατοντάδων «εξαιρετικά τοξικών» φυτοφαρμάκων.

Σε όλα τα ζητήματα περιβάλλοντος, η Βραζιλία, μια χώρα- ήπειρος από μόνη της, σπάει όλα τα αρνητικά ρεκόρ, με συνέπειες που αφορούν εν τέλει όλο τον πλανήτη. Σε μια πρόσφατη έρευνα στην περιοχή Urucui το 83,4% των δειγμάτων μητρικού γάλακτος που ερευνήθηκαν περιείχαν αγροτοξίνες, την τοξική γλυφοσάτη, ή το αμινομεθυλοφωσφορικό οξύ (AMPA) ή και τα δύο. Η έρευνα έγινε από το Τμήμα Γυναικείας Υγείας του Ομοσπονδιακού Πανεπιστημίου του Piauí's (UFPI). Τα δείγματα μητρικού γάλακτος περισυνελέγησαν στον δήμο του Urucui, που είναι περιοχή μεγάλης παραγωγής σόγιας οι σοδειές της οποίας ραντίζονται με μεγάλες ποσότητες αγροτοξινών. Σημειωτέον ότι η Βραζιλία καταναλώνει το 20% των παραγόμενων φυτοφαρμάκων παγκοσμίως.

*** Ο Δημήτρης Κωνσταντακόπουλος είναι δημοσιογράφος.**

Τα κείμενα που φιλοξενούνται στη στήλη «Ιδέες και Απόψεις» του ΑΠΕ-ΜΠΕ δημοσιεύονται αυτούσια και απηχούν τις απόψεις των συγγραφέων και όχι του πρακτορείου.

Πηγή : <https://www.amna.gr/home/article>